Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Затверджено
на засіданні кафедри загальної
педагогіки та педагогіки вищої школи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри _____
проф. Квас О.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 012 Дошкільна освіта

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Львів 2021 р.

Робоча програма з дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Цюра С.Б.

Обговорено та рекомендовано до затвердження кафедрою загальної педагогіки та педагогіки вищої школи «30» серпня 2021 р., протокол №1

Завідувач кафедри _____ проф. Квас О.В.

Схвалено Вченою радою факультету педагогічної освіти

Протокол від «_31___» __серпня___ 2021 р., № _1__

Голова Вченої ради _____ доц. Герцюк Д.Д.

«_____» _____ 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни «**Основи науково-педагогічних досліджень»**

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3</td><td>Галузь знань
01 Освіта / Педагогіка
(шифр, назва)</td><td colspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td rowspan="3"></td><td rowspan="3">Спеціальність
012 Дошкільна освіта</td><td colspan="2">Рік підготовки: 2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td colspan="2">3-й</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td rowspan="5">Рівень вищої освіти - бакалавр</td><td>Лекції – 32 год.</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="4">Загальна кількість годин - 90</td><td>Практичні – 32 год.</td><td rowspan="3"></td></tr>
<tr><td>Самостійна робота – 26 год.</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Вид контролю: екзамен – 3-й семестр</td><td></td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень» формування у студентів розуміння теоретичних засад та процедури науково-педагогічних досліджень, особливостей, рівнів та методів, логіки та структури їх проведення

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:
КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
КЗ-12. Здатність до співпраці і взаємодії в команді.
КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.
КС-21. Здатність і готовність проектувати та застосовувати сучасні педагогічні технології та методики для забезпечення оптимальних умов пізнавальної діяльності у сфері дошкільної освіти, опираючись на знання з психолого-педагогічних дисциплін, предметних методик.
КС-23. Вміння розробляти навчально-методичні матеріали щодо покращення якості роботи та професійної майстерності.
КС-24. Здатність аналізувати та оцінювати різноманітні психолого-педагогічні, методичні фактори, передбачати можливі наслідки їх застосування.
ПР-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.
ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.
ПР-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.
ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.
Деталізовані результати:
***Знання та розуміння*:**

- сутності і завдань наукової діяльності як інтелектуальної і творчої діяльності, що спрямована на отримання і використання знань у сфері виховання дітей раннього і дошкільного віку;
- форм наукової діяльності – фундаментальних та прикладних наукових досліджень виховання дітей раннього і дошкільного віку створення сучасних педагогічних технологій та методик для забезпечення оптимальних умов пізнавальної діяльності у сфері дошкільної освіти;
- рівнів педагогічного дослідження та методології наукової діяльності для аналізу й вдосконалення виховання дітей раннього і дошкільного віку;
- понятійно-категоріального апарату дослідження для аналізу та оцінювання психолого-педагогічних, методичних факторів і наслідків їх застосування;
- структури, логіки та етапів проведення науково-педагогічних досліджень для побудови цілісного освітнього процесу з урахуванням основних закономірностей його перебігу;
- методів науково-педагогічного дослідження для враховування рівнів розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання;

уміння:

– систематизувати й упорядковувати отриману інформацію, диверсифікувати джерела з проблем виховання дітей раннього і дошкільного віку та створення сучасних педагогічних технологій та методик у сфері дошкільної освіти;
– аналізувати теоретичні й емпіричні методи науково-педагогічних досліджень і визначати їх доцільність у контексті мети і завдань виховання дітей раннього і дошкільного віку, забезпечення оптимальних умов пізнавальної діяльності у сфері дошкільної освіти;
– проєктувати процедуру дослідження, логіку наукового пошуку з врахуванням знань про природу і вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, обдарованих дітей, дітей з особливими освітніми потребами;
– розвивати наукове системне мислення для планування професійних дій, нових проєктів, наукових досліджень для того, щоб проєктувати та застосовувати сучасні педагогічні технології та методики;
– проєктувати та моделювати самостійне наукове дослідження;

комунікація:

– діяти й взаємодіяти в інформаційному просторі як активний учасник освітнього середовища;
– застосовувати інформаційно-комунікаційні технології на різних етапах наукових досліджень;
– конструктивно взаємодіяти учасниками освітнього процесу, з носіями знань, збору та аналізу даних про індивідуальний розвиток дитини. управління якістю освітнього процесу.
– розвивати досвід наукової комунікації в усній і письмовій формі;
– розвивати досвід публічних презентацій проєктів, цілей та результатів наукових пошуків та розробляти навчально-методичні матеріали щодо покращення якості освіти;

автономія та відповідальність:

– ранжувати цінності, цілі і завдання педагогічної діяльності і наукові діяльності на основі етичних стандартів педагогічної\ професії та законодавства України про освіту;
– аналізувати й оцінювати педагогічні знання, нові ідеї і цілі соціально відповідально і свідомо на основі принципів людиноцентризму та прав людини;
– нести особисту відповідальність за організацію та проведення педагогічного дослідження, достовірність, надійність і об'єктивність отриманих результатів.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальні курси «Педагогіка» та «Загальна психологія», «Філософія»

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Теоретичні основи науково-педагогічних досліджень.

Тема 1. Сутність і завдання наукової діяльності. Наукова діяльність як інтелектуальна і творча діяльність, що спрямована на отримання і використання нових знань. Форми наукової діяльності – фундаментальні та прикладні наукові дослідження.

Наука як система знань і сфера людської діяльності. Мисленнєві механізми і стратегії мислення. Асиміляція. Акомодація. Інтеріоризація. Екстеріоризація. Проблематизація і рефлексія. Наукове пізнання, сутність, його рівні і види.

Тема 2. Загальнонаукова методологія досліджень

Філософські концепції розвитку у контексті проблеми педагогічного дослідження: креаціоністська, градуалістська, антропологічна, творчо-еволюційна (вибухова), натуралістична (системна), конфліктна, синергетична, аутопоезисна).
Загальна теорія систем - спеціально-наукова і логіко-методологічна концепція дослідження об'єктів, які є системами.
Основні психологічні підходи (напрями дослідження) до формування особистості та аналізу процесів освіти і виховання: біогенетичний, соціогенетичний, персоногенетичний, культурно-історичний.

Тема 3. Науковий апарат педагогічного дослідження. Рівні педагогічного дослідження

Класифікація педагогічних досліджень за їх характером і змістом. Характерні особливості емпіричного (практичного), теоретичного (прикладного) та методологічного (фундаментального) рівнів педагогічного дослідження.
Критерії ефективності сучасного науково-педагогічного дослідження. Актуальні проблеми галузі знань 01 Освіта/Педагогіка 5. Оснащення кабінету образотворчого мистецтва у школі.

Тема 4. Науковий апарат педагогічного дослідження. Понятійна структура і концепція дослідження.

Ідея, концепція, гіпотеза наукового пошуку. Поняття концепції. Види гіпотез.
Педагогічні категорії і поняття та структура понятійно-термінологічного апарату дослідження Закони, закономірності, принципи у педагогічній теорії і їх місце в дослідженні. Зовнішні і внутрішні чинники, суб'єктивні і об'єктивні фактори у розвитку педагогічних систем. Педагогічні системи як системи суб'єктні і самоорганізовані. Освітні системи, як системи до певної міри самоорганізовувані - людський фактор у дослідженні.

Тема 5 Логіка та етапи педагогічних досліджень.

Сучасне науково-педагогічне дослідження.
Проблема, тема і актуальність дослідження. Вивчення інформаційних джерел з проблеми дослідження. Предмет, об'єкт, мета, завдання дослідження. Структура та укладання тексту дослідження. Теоретична і практична новизна дослідження

Тема 6. Рівні та види науково-дослідної роботи студентів.

Формування у студентів навиків дослідницької діяльності. Наукові дослідження студентів під керівництвом викладачів. Персональний освітній простір студента. Самостійні дослідження студентів в інформаційному просторі з розвитку свого особистісно-професійного потенціалу, комунікативних, організаторських навиків.

Тема 7. Інформаційний простір для педагогічних досліджень.

Історіографія та джерельна база наукового дослідження. Теоретичні та емпіричні педагогічні знання. Інтернет-джерела.
Досвід роботи педагогів як педагогічна інформація.
Мемуари, спогади, епістолярна спадщина, наукові публікації як джерела педагогічного досвіду. Матеріали науково-педагогічних (етнографічних) експедицій.
Статистична інформація та якісні характеристики збору даних державними службами, громадськими організаціями, соціологами й психологами тощо
Вимоги до оформлення списку використаних джерел.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Організація, проведення та оформлення результатів педагогічного дослідження.

Тема 8. Класифікація методів педагогічного дослідження. Теоретичні методи.

Класифікації методів педагогічного дослідження.

Теоретичні методи у педагогічному дослідженні: аналіз і синтез, індукція та дедукція, порівняння, класифікація, узагальнення, абстрагування, конкретизація.

Методи роботи з джерелами та літературою. Цитування. Реферування. Анотування. Тематичний тезаурус (упорядкований комплекс понять). Складання довідки. Складання формально-логічної моделі (схеми). Складання матриці ідей.

Тема 9. Теоретичні методи дослідження Моделювання.

Модель як засіб дослідження, теоретична і практичні функції моделі. Субстанціональні, структурні і змішані моделі. Специфіка педагогічного моделювання – багато чинників впливу на процеси. Наукова логіка моделювання

Осмислення проблеми і мети діяльності, визначення параметрів очікуваного результату; вибір інструментів моделювання; побудова моделі відповідно до методології дослідження; визначення системоформуючого чинника моделі (кожного із параметрів результату); створення структури основних компонентів моделі та критеріїв оцінювання результатів кожного компоненту; уточнення чинників - фонових компонентів моделі; визначення етапів процесу та методів діагностики процесу і результатів, критичний аналіз дієвості моделі. Оформлення моделі у вигляді словесного опису, графічного чи схематичного зображення.

Тема 10 Історичні та компаративні методи дослідження у вивченні явищ школи та освіти. Історико-хронологічний, історико-порівняльний, історико-типологічний, історико системний методи дослідження.

Методи компаративного аналізу у педагогічних дослідження. Види компаративних досліджень та їх принципи.

Тема 11. Соціологічні методи дослідження явищ освіти і виховання

Анкетування. Види анкетування. Побудова анкети. Види питань. Інтерв'ю: вільні і стандартизовані. Діагностичне і клінічне інтерв'ю. Соціометрія як вивчення групової структури і взаємодії.

Фокус-група.

Тема 12. Емпіричні методи педагогічного дослідження.

Інтроспекція – самоспостереження та рефлексивний аналіз як метод дослідження. Педагогічна бесіда як метод отримання інформації. Види бесіди. Педагогічне спостереження, сутність, вимоги до застосування, види.

Вивчення і узагальнення педагогічного досвіду

Вивчення документації і результатів педагогічної діяльності, дитячих робіт.

Тема 13. Діагностичні методи.

Діагностичні методики вивчення педагогічних явищ – рівня навченості, компетентності, вихованості, параметрів особистості, дитячих та дорослих груп Діагностика особистості. Діагностика групи.

Тема 14 Педагогічний експеримент. Особливості педагогічного експерименту як методу наукового дослідження. Види педагогічного експерименту. Вимоги до його організації. Етапи проведення педагогічного експерименту

Тема 15 Математичні методи дослідження явищ освітнього процесу

Використання методів математичної статистики для визначення кількісних показників у педагогічних дослідженнях.

Тема 16. Презентація, популяризація й апробація результатів науково-педагогічних досліджень.

Види та техніка презентації результатів індивідуальної та групової роботи. Вимоги до апробації результатів науково-педагогічних досліджень. Популяризація наукових знань – її доцільність, соціальний контекст.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	пр	ін	сам		л	пр	ін	с
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи науково-педагогічних досліджень.										
Сутність і завдання наукової діяльності	5	2	2		1					
Загальнонаукова методологія досліджень	5	2	2		1					
Науковий апарат педагогічного дослідження. Рівні педагогічного дослідження	5	2	2		1					
Науковий апарат педагогічного дослідження. Понятійна структура і концепція дослідження.	5	2	2		1					
Логіка та етапи педагогічних досліджень.	6	2	2		2					
Рівні та види науково-дослідної роботи студентів.	5	2	2		1					
Інформаційний простір для педагогічних досліджень. *Контроль знань за модулем 1*	5	2	2		1					
Разом – модуль 1:	**36**	**14**	**14**		**8**					
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Організація, проведення та оформлення результатів педагогічного дослідження.										
Класифікація методів педагогічного дослідження. Теоретичні методи.	6	2	2		2					
Теоретичні методи дослідження Моделювання.	6	2	2		2					
Історичні та компаративні методи дослідження у вивченні явищ школи та освіти.	6	2	2		2					
Соціологічні методи дослідження явищ освіти і виховання	6	2	2		2					

Емпіричні методи педагогічного дослідження.	6	2	2		2					
Діагностичні методи.	6	2	2		2					
Педагогічний експеримент.	6	2	2		2					
Математичні методи дослідження явищ освітнього процесу	6	2	2		2					
Презентація, популяризація й апробація результатів науково-педагогічних досліджень. *Контроль знань за модулем 2*	6	2	2		2					
Разом – модуль 2:	**54**	**18**	**18**		**18**					
Усього годин	**90**	**32**	**32**		**26**					

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 Теоретичні основи науково-педагогічних досліджень.		
1.	Сутність і завдання наукової діяльності	2
2.	Загальнонаукова методологія досліджень	2
3.	Науковий апарат педагогічного дослідження. Рівні педагогічного дослідження	2
4.	Науковий апарат педагогічного дослідження. Понятійна структура і концепція дослідження.	2
5.	Логіка та етапи педагогічних досліджень.	2
6.	Рівні та види науково-дослідної роботи студентів.	2
7.	Інформаційний простір для педагогічних досліджень.	2
	Разом модуль 1:	**14**
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Організація, проведення та оформлення результатів педагогічного дослідження.		
1.	Класифікація методів педагогічного дослідження. Теоретичні методи.	2
2.	Теоретичні методи дослідження Моделювання.	2
3.	Історичні та компаративні методи дослідження у вивченні явищ школи та освіти.	2
4.	Соціологічні методи дослідження явищ освіти і виховання	2
5.	Емпіричні методи педагогічного дослідження.	2

6.	Діагностичні методи.	2
7.	Педагогічний експеримент.	2
8.	Математичні методи дослідження явищ освітнього процесу	2
9.	Презентація, популяризація й апробація результатів науково-педагогічних досліджень.	
	Разом модуль 2:	**18**
	Усього годин	**32**

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<u>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.</u> Теоретичні основи науково-педагогічних досліджень.		
1.	Сутність і завдання наукової діяльності	2
2.	Загальнонаукова методологія досліджень	2
3.	Науковий апарат педагогічного дослідження. Рівні педагогічного дослідження	2
4.	Науковий апарат педагогічного дослідження. Понятійна структура і концепція дослідження.	2
5.	Логіка та етапи педагогічних досліджень.	2
6.	Рівні та види науково-дослідної роботи студентів.	2
7.	Інформаційний простір для педагогічних досліджень.	2
	Разом модуль 1:	**14**
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Організація, проведення та оформлення результатів педагогічного дослідження.		
8.	Класифікація методів педагогічного дослідження. Теоретичні методи.	2
9.	Теоретичні методи дослідження Моделювання.	2
10.	Історичні та компаративні методи дослідження у вивченні явищ школи та освіти.	2
11.	Соціологічні методи дослідження явищ освіти і виховання	2
12.	Емпіричні методи педагогічного дослідження.	2
13.	Діагностичні методи.	2
14.	Педагогічний експеримент.	2
15.	Математичні методи дослідження явищ освітнього процесу	2
16.	Презентація, популяризація й апробація результатів науково-педагогічних досліджень.	

	Разом модуль 2:	**18**
	Усього годин	**32**

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<u>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.</u> ЗАГАЛЬНОДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКЛАДАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ		
1.	Сутність і завдання наукової діяльності	1
2.	Загальнонаукова методологія досліджень	1
3.	Науковий апарат педагогічного дослідження. Рівні педагогічного дослідження	1
4.	Науковий апарат педагогічного дослідження. Понятійна структура і концепція дослідження.	1
5.	Логіка та етапи педагогічних досліджень.	2
6.	Рівні та види науково-дослідної роботи студентів.	1
7.	Інформаційний простір для педагогічних досліджень.	1
	Разом модуль 1:	**8**
<u>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.</u> ОРГАНІЗАЦІЯ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ		
8.	Класифікація методів педагогічного дослідження. Теоретичні методи.	2
9.	Теоретичні методи дослідження Моделювання.	2
10.	Історичні та компаративні методи дослідження у вивченні явищ школи та освіти.	2
11.	Соціологічні методи дослідження явищ освіти і виховання	2
12.	Емпіричні методи педагогічного дослідження.	2
13.	Діагностичні методи.	2
14.	Педагогічний експеримент.	2
15.	Математичні методи дослідження явищ освітнього процесу	2
16	Презентація, популяризація й апробація результатів науково-педагогічних досліджень.	2
	Разом модуль 2:	**18**
	Усього годин	**26**

8. Методи контролю

Форма підсумкового контролю - екзамен – 3-й семестр

Навчальні методи та методи контролю

Лекція, евристична бесіда, пояснення, інструктаж; інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм, метод проектів, метод "Прес", кейс-метод), мультимедійна презентація, ілюстрування, демонстрування, дискусія, розв'язування вправ і задач, самоспостереження, спостереження, методи контролю і самоконтролю, презентація наукових продуктів, виконання індивідуальних завдань.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:

І. Поточна навчальна діяльність студента – 50% семестрової оцінки:

– семінарсько-практичні заняття – 2 бали), при цьому:

2 бали — студент виконав усі завдання згідно плану заняття;

1 бал — студент виконав окремі елементи завдань;

Максимальна кількість балів – 32;

– контрольні заміри (2 модульні контролі за тестовими завданнями у тому числі в системі Moodle).

Максимальна кількість балів – 10;

– самостійна робота та виконання індивідуальних завдань – 2 бали за завдання (вибір завдань із запропонованого переліку робить студент).

Максимальна кількість балів – 8.

ІІ. Іспит — 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів — 50.

Критерії оцінювання тестових завдань різного рівня складності:

– тестові завдання першого рівня складності — 1 бал за правильну відповідь;

– тестові завдання з відкритою формою з метою створення студентом розгорнутої відповіді від 1 до 5 балів.

9. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		МК	ІЗ	Екзамен	Підсумкова
Змістовий модуль 1 Теми 1-7	Змістовий модуль 2 Теми 8-16				
2 бали множимо на 7 занять =14	2 бали множимо на 9 занять =18	5+5	8	50	100

Т1, Т2 ... Т16 – теми змістових модулів

МК – модульний контроль

ІЗ – індивідуальні навчально-дослідні завдання

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	***Оцінка ECTS***	***Визначення***	***За національною шкалою***	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка	
90 – 100	**A**	***Відмінно***	***Відмінно***	
81-89	**B**	***Дуже добре***	***Добре***	
71-80	**C**	***Добре***		
61-70	**D**	***Задовільно***	***Задовільно***	

51-60	**E**	***Достатньо***		

10. Рекомендована література

Базова

1. Бабенко В.В. Основи теорії ймовірностей і статистичні методи аналізу даних у психологічних і педагогічних експериментах: навч. посіб. Львів: Видав. центр ЛНУ імені І. Франка, 2009. 184 с.
1. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. – Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с.
2. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Кондор, 2003. 192 с.
3. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: Підручник / С.О.Сисоєва, Т.Є.Кристопчук. – Рівне: Волинські обереги, 2013. – 360 с.
4. Тверезовська Н.Т., Сидоренко В.К. Методологія педагогічного дослідження: навч. посіб; Кабінет Міністрів України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ: Центр учб. л-ри, 2013. 439 с.

Додаткова (допоміжна)

5. Баскаков А.Я., Туленков Н.В. Методология научного исследования: учеб. пособ. Київ: МАУП, 2002. 216 с.
6. Кловак Г.Т. Основи педагогічних досліджень: навч. посіб. Чернігів: Чернігівський державний центр науково-технічної і економічної інформації, 2003. 260 с.
7. Ковальчук Л. Практикум з педагогіки: навч. посіб. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 253 с.
8. Ковальчук О., Когут С. Основи психології та педагогіки: навч. посіб. За заг. ред. Л. Ковальчук. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. 624 с.
9. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів. За ред. А.Є. Конверського. Київ: Центр учб. л-ри, 2010. 352 с.
10. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: Знання, 2007. 220 с.

Інтернет-джерела

11. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень. навч. посіб. Київ: Центр учб. л-ри, 2014. 142 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf
12. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19
13. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20.
14. Закон України «Про освіту». URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12; http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19

Інші інформаційні ресурси:

https://pidruchnyk.com.ua/

https://imzo.gov.ua › pidruchniki